

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Europeiska medborgarinitiativet

(2018/C 247/10)

Föredragande:	Luc Van den Brande (BE-EPP), ledamot, VLEVA (samordningsorganet Flandern-Europa)
Referensdokument:	COM(2017) 482 final
	SWD(2017) 294 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Artikel 1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Syfte	Syfte
I denna förordning fastställs de förfaranden och villkor som krävs för framläggande av ett initiativ som uppmanar Europeiska kommissionen att, inom ramen för sina befogenheter, lägga fram ett lämpligt förslag när det gäller frågor där medborgarna i unionen anser att en unionsrättsakt krävs för att tillämpa fördragen (nedan kallat medborgarinitiativet eller initiativet).	I denna förordning fastställs de förfaranden och villkor som krävs för framläggande av ett initiativ som uppmanar Europeiska kommissionen att, inom ramen för sina befogenheter, lägga fram ett lämpligt förslag när det gäller frågor där medborgarna i unionen anser att en unionsrättsakt, i enlighet med artikel 288 i EUF-fördraget , krävs för att tillämpa fördragen (nedan kallat medborgarinitiativet eller initiativet).

Motivering

Hänvisning till artikel 288 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt i syfte att klargöra att begreppet unionsrättsakt inte bara hänför sig till bindande förordningar, direktiv och beslut, utan också till icke-bindande rekommendationer och yttranden.

Ändringsrekommendation 2

Artikel 1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Syfte	Syfte
I denna förordning fastställs de förfaranden och villkor som krävs för framläggande av ett initiativ som uppmanar Europeiska kommissionen att, inom ramen för sina befogenheter, lägga fram ett lämpligt förslag när det gäller frågor där medborgarna i unionen anser att en unionsrättsakt krävs för att tillämpa fördragen (nedan kallat medborgarinitiativet eller initiativet).	I denna förordning fastställs de förfaranden och villkor som krävs för framläggande av ett initiativ som uppmanar Europeiska kommissionen att, inom ramen för sina befogenheter, lägga fram ett lämpligt förslag när det gäller frågor där medborgarna i unionen anser att en unionsrättsakt krävs för att tillämpa fördragen (nedan kallat medborgarinitiativet eller initiativet).

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	Med tillämpning av fördragen avses också att kommissionen enligt artikel 48 i EU-fördraget har möjlighet att lägga fram förslag till ändringar av fördragen.

Motivering

Enligt artikel 48 i fördraget om Europeiska unionen får kommissionen lägga fram förslag till ändringar av fördragen för rådet. Eftersom kommissionen har befogenhet att föreslå sådana fördragsändringar, bör också medborgarinitiativ som syftar till en sådan fördragsändring kunna godtas.

Ändringsrekommendation 3

Artikel 4.4

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Information och stöd från kommissionen och medlemsstaterna</p> <p>Efter det att kommissionen har registrerat ett initiativ i enlighet med artikel 6 ska den tillhandahålla en översättning av innehållet i initiativet till unionens alla officiella språk för offentliggörande av det i registret och användning av det för insamling av stödförklaringar i enlighet med denna förordning. En grupp av organisatörer får dessutom tillhandahålla översättningar till unionens alla officiella språk av den bilaga som offentliggörs i registret samt, i förekommande fall, av det utkast till rättsakt som avses i bilaga II och som har lämnats in i enlighet med artikel 6.2.</p>	<p>Information och stöd från kommissionen och medlemsstaterna</p> <p>Efter det att kommissionen har registrerat ett initiativ i enlighet med artikel 6 ska den tillhandahålla en översättning av innehållet i initiativet till unionens alla officiella språk för offentliggörande av det i registret och användning av det för insamling av stödförklaringar i enlighet med denna förordning, inklusive översättningar av den bilaga som offentliggörs i registret samt, i förekommande fall, av det utkast till rättsakt som avses i bilaga II och som har lämnats in i enlighet med artikel 6.2.</p>

Motivering

Det verkar rimligt att kommissionen, när ett initiativ har registrerats, också tillhandahåller översättningar av dokumenten i bilagan, i synnerhet även av utkastet till rättsakt om detta utgör en del av initiativet.

Ändringsrekommendation 4

Artikel 6

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Registrering</p> <ol style="list-style-type: none"> Stödförklaringar för ett initiativ får samlas in först efter det att initiativet har registrerats hos kommissionen. Gruppen av organisatörer ska lämna in ansökan om registrering till kommissionen via registret. 	<p>Registrering</p> <ol style="list-style-type: none"> Stödförklaringar för ett initiativ får samlas in först efter det att initiativet har registrerats hos kommissionen. Gruppen av organisatörer ska lämna in ansökan om registrering till kommissionen via registret.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
När ansökan lämnas in ska gruppen av organisatörer också	När ansökan lämnas in ska gruppen av organisatörer också
a) överlämna den information som avses i bilaga II på ett av unionens officiella språk,	a) överlämna den information som avses i bilaga II på ett av unionens officiella språk,
b) om den består av fler än sju ledamöter ange de sju ledamöter som ska beaktas för de ändamål som avses i artikel 5.1 och 5.2,	b) om den består av fler än sju ledamöter ange de sju ledamöter som ska beaktas för de ändamål som avses i artikel 5.1 och 5.2,
c) i förekommande fall ange att en rättslig enhet har inrättats i enlighet med artikel 5.7.	c) i förekommande fall ange att en rättslig enhet har inrättats i enlighet med artikel 5.7.
Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 5 och 6 ska kommissionen fatta beslut om en sådan ansökan inom två månader från inlämningen.	Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 5 och 6 ska kommissionen fatta beslut om en sådan ansökan inom två månader från inlämningen.
	Kommissionen ska lägga fram ansökan om registrering för en oberoende kommitté bestående av sju ledamöter, däribland jurister, forskare och företrädare för det europeiska civila samhället. De ska bedöma huruvida ansökan om registrering ska godtas. De får höra gruppen av organisatörer. Kommittén ska överlämna ett motiverat beslut till kommissionen, som ska besluta i enlighet med detta.
3. Kommissionen ska registrera initiativet i följande fall: (...)	3. Kommissionen ska registrera initiativet i följande fall: (...)

Motivering

Ett av de största problemen i den nya förordningen är frågan om intressekonflikter och kommissionens monopol i alla skeden av förfarandet. Vi föreslår därför – i linje med ReK-yttrandet från 2015 – att beslutet om registrering anförtros en oberoende kommitté bestående av jurister, forskare och företrädare för det europeiska civila samhället.

Ändringsrekommendation 5

Artikel 8

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Insamlingsperiod	Insamlingsperiod
1. Alla stödförklaringar ska samlas in inom en tidsperiod som inte överskrider tolv månader från och med det datum som gruppen av organisatörer valt (nedan kallad insamlingsperioden), utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11.6. Detta datum får inte vara senare än tre månader efter registreringen av initiativet i enlighet med artikel 6.	1. Alla stödförklaringar ska samlas in inom en tidsperiod som inte överskrider 18 månader från och med det datum som gruppen av organisatörer valt (nedan kallad insamlingsperioden), utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11.6. Detta datum får inte vara senare än tre månader efter registreringen av initiativet i enlighet med artikel 6.
Gruppen av organisatörer ska underrätta kommissionen om det valda datumet senast tio arbetsdagar före det datumet.	Gruppen av organisatörer ska underrätta kommissionen om det valda datumet senast tio arbetsdagar före det datumet.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Om en grupp av organisatörer vill avsluta insamlingen av stödförklaringar före utgången av perioden på tolv månader efter början av insamlingsperioden, ska den underrätta kommissionen om det datum då insamlingsperioden ska upphöra.	Om en grupp av organisatörer vill avsluta insamlingen av stödförklaringar före utgången av perioden på 18 månader efter början av insamlingsperioden, ska den underrätta kommissionen om det datum då insamlingsperioden ska upphöra.

Motivering

Att samla in 1 miljoner underskrifter är ett helt företag och det krävs en hel del arbete för att informera medborgarna och göra dem medvetna. För att uppnå slutmålet inom ett år måste gruppen av organisatörer vara mycket välorganiserad. Man bör se till att inte bara stora och transnationellt verksamma icke-statliga organisationer kan inleda europeiska medborgarinitiativ. Därför föreslår vi att tidsfristen för insamlingen förlängs till 18 månader. Detta kommer att verka mindre avskräckande på potentiella initiativtagare.

Ändringsrekommendation 6

Artikel 14

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Offentliggörande och offentlig utfrågning	Offentliggörande och offentlig utfrågning
<p>1. (...)</p> <p>2. Inom tre månader efter inlämningen av initiativet, ska gruppen av organisatörer ges tillfälle att lägga fram initiativet vid en offentlig utfrågning.</p> <p>Kommissionen och Europaparlamentet ska tillsammans anordna den offentliga utfrågningen i Europaparlamentet. Företrädare för de andra institutionerna och unionens rådgivande organ samt berörda parter ska ges möjlighet att delta i utfrågningen.</p> <p>Kommissionen och Europaparlamentet ska säkerställa en balanserad representation mellan berörda allmänna och privata intressen.</p> <p>3. Kommissionen ska vid utfrågningen vara företrädd på lämplig nivå.</p>	<p>1. (...)</p> <p>2. Inom tre månader efter inlämningen av initiativet, ska gruppen av organisatörer ges tillfälle att lägga fram initiativet vid en offentlig utfrågning.</p> <p>Europaparlamentet ska anordna den offentliga utfrågningen i Europaparlamentet. Företrädare för de andra institutionerna och unionens rådgivande organ, de nationella parlamenten samt berörda parter ska ges möjlighet att delta i utfrågningen.</p> <p>Europaparlamentet ska säkerställa en balanserad representation mellan berörda intressen vid utfrågningen.</p> <p>3. Kommissionen ska vid utfrågningen vara företrädd på lämplig nivå.</p> <p>4. Efter utfrågningen ska Europaparlamentet anta en rekommendation till kommissionen om hur det europeiska medborgarinitiativet i fråga bör besvaras.</p>

Motivering

Europaparlamentet är den bästa platsen för en grupp av organisatörer att redogöra för sitt initiativ. Det är därför också logiskt att Europaparlamentet tar på sig hela arbetet med att organisera utfrågningarna. Det finns inget institutionellt skäl till att kommissionen skulle behöva involveras i detta arbete. Dessutom är tanken att detta ska stärka organisatörernas övertygelse om att det handlar om ett transparent och oberoende förfarande. Att göra de nationella parlamenten delaktiga i denna process torde öka möjligheterna att skapa en europeisk debatt.

Det är viktigt att Europaparlamentet efter utfrågningen intar en egen ståndpunkt om initiativet.

Ändringsrekommendation 7

Lägg till en ny artikel efter artikel 15

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	Kommissionen ska underrätta Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska regionkommittén om initiativ som inte har tilldelats det intyg som avses i artikel 12.5 men där 75 % av underskrifterna har samlats in under insamlingsperioden.

Motivering

Tidigare erfarenheter har visat att vissa initiativ inte lyckas samla in det antal stödförklaringar som krävs men ändå varit innovativa för EU-politiken. Det vore därför beklagligt om det politiska budskapet i sådana initiativ gick förlorat. Europaparlamentet får med hänsyn till den sociala och politiska betydelsen av sådana initiativ besluta att utarbeta egna initiativ.

Ändringsrekommendation 8

Artikel 24

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Översyn	Översyn
Kommissionen ska regelbundet se över hur medborgarinitiativet fungerar och lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om hur denna förordning tillämpas senast fem år från och med dagen för dess ikraftträdande och vart femte år därefter. Rapporten ska offentliggöras.	Kommissionen ska regelbundet se över hur medborgarinitiativet fungerar och lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om hur denna förordning tillämpas senast tre år från och med dagen för dess ikraftträdande och vart trede år därefter. Rapporten ska offentliggöras.

Motivering

Det är viktigt att regelbundet se över att medborgarinitiativet fungerar som det ska, inte bara när det gäller förfarandena utan också i fråga om den politiska genomslagskraften och medborgarnas faktiska medverkan i politiken. En översyn i god tid krävs för att korrigerande åtgärder ska kunna vidtas. En period på tre år vore därför lämpligare. Om denna nya förordning misslyckas så är det slut med medborgarinitiativet.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Den 13 oktober 2015 antog Europeiska regionkommittén ett yttrande om det europeiska medborgarinitiativet ⁽¹⁾. Detta yttrande hade utarbetats med anledning av kommissionens rapport om tillämpningen av förordning nr 211/2011. På grund av de många anmärkningarna och innehållet i dessa under det löpande förfarandet efterlyste ReK en översyn av ovan nämnda förordning.
- Européerna står i centrum för det europeiska projektet. Den europeiska deltagandedemokratin måste anses uppmuntra EU-medborgarna att delta i EU-politiken och forma Europas framtid. Fördraget (artikel 10.3) ger varje medborgare rätt att delta i unionens demokratiska liv.
- Det europeiska medborgarinitiativet är en rättighet för EU-medborgarna och kan bidra till att åtgärda det upplevda demokratiska underskottet i EU och överbrygga klyftan mellan EU-medborgarna och EU:s institutioner och politiska beslutsfattare. Med tanke på den ihållande ekonomiska krisen och förtroendekrisen i EU är det viktigt att skapa möjligheter till en öppen dialog mellan EU-medborgarna för att förhindra att de blir ännu mer besvikna på EU-projektet. Det är särskilt viktigt att bygga upp eller återupprätta förtroendet hos de unga européer som kan ha tappat tron på den europeiska

⁽¹⁾ EUT C 423, 17.12.2015, s. 1.

integrationsprocessen. Genom att medborgarna ges rätt att ta initiativ till lagstiftning skapar det europeiska medborgarinitiativet som ett transnationellt verktyg en möjlighet för medborgarna att engagera sig i EU:s politiska agenda, och det har målsättningen att uppmuntra en europeisk debatt om frågor som är angelägna för EU-medborgarna.

4. EU:s institutioner har enligt artikel 11 i fördraget om Europeiska unionen en skyldighet att informera medborgarna och de representativa sammanslutningarna för att ge dem möjlighet att ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter på alla unionens åtgärdsområden. Samma artikel innehåller ett uttryckligt mandat för kommissionen att samråda med alla berörda parter i syfte att se till att unionens åtgärder blir enhetliga och öppna. Kommissionen bör ta det grundläggande kravet på ansvarsskyldighet på allvar som en förutsättning för demokrati och gott styre i linje med andan i fördragen.

5. För att se till att medborgarinitiativet kan bli en framgångsrik del av EU:s demokratiska struktur är det av största vikt att framgångsrika medborgarinitiativ leder till en verklig politisk debatt och följs upp politiskt av EU:s institutioner på ett mer konkret sätt.

6. Det europeiska medborgarinitiativet ersätter inte kommissionens initiativrätt, som gjort det möjligt att fördjupa unionen och måste fortsätta. Det europeiska medborgarinitiativet är ytterligare en kanal för ömsesidig förståelse mellan medborgarna och tillför en transnationell dimension till EU-debatterna, vilket gynnar EU:s institutionella system som helhet, inklusive kommissionen själv. Medborgarinitiativet har därför potential att fungera som ett mycket bra exempel på "demokrati i handling".

7. Det europeiska medborgarinitiativet ger EU-medborgarna möjlighet att delta i EU:s beslutsprocess och påverka EU:s politiska dagordning. Kommissionen behöver dock utarbeta ytterligare initiativ för att stärka medborgardialogen och föra människor närmare EU:s politik. Det europeiska medborgarinitiativet bör betraktas som ett av instrumenten för att uppnå deltagandedemokratis mål, men man bör inte förvänta sig att detta initiativ automatiskt kommer att säkerställa allmänhetens deltagande i EU:s beslutsfattande.

8. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt de möjligheter som fördraget erbjuder vad gäller deltagandedemokratin och särskilt den vertikala civila dialogen⁽²⁾. I syfte att "föra en öppen, tydlig och regelbunden dialog med de representativa sammanslutningarna och det civila samhället" (artikel 11.2 i EU-fördraget) bör kommissionen inleda ett "dialogsystem" där EU-institutionerna fokuserar på att leverera konkreta resultat snarare än att koncentrera sig på förfaranden. Det europeiska medborgarinitiativet är egentligen inte ett instrument för medbeslutande: Det måste ses som en grundläggande pelare i deltagandedemokratin som syftar till överläggningar, samarbete och gemensam utformning och som en möjlighet att till kommissionen framföra allvarliga farhågor i syfte att skapa medvetenhet och generera ömsesidig förståelse.

9. Det europeiska medborgarinitiativet är ett uttryck för en deltagandedemokrati som ett komplement till den representativa demokratin. Det stärker både de rättigheter som hänger samman med EU-medborgarskapet och den offentliga debatten om EU:s politik. Det bör stärka medborgarnas engagemang för och identifiering med EU.

10. De rättsliga och politiska instrument för deltagande som syftar till att utforma en ny styrningsstruktur som bygger på principen om flernivåstyre bör stärkas. Flernivåstyre är i huvudsak en flerkanalsmetod och möjliggör därför ett mer "aktivt" EU-medborgarskap. Utmaningen är att införa ett system med innovativ intresserepresentation där människor känner sig företrädna på lika villkor i sina olika identiteter.

11. Ett europeiskt offentligt forum för debatt mellan medborgarna och beslutsfattarna är viktigt för EU:s legitimitet och ansvarsskyldighet. Det demokratiska underskottet kan bara undanröjas om man skapar ett europeiskt offentligt rum där den demokratiska processen ingår.

12. De politiska rekommendationer om deltagandedemokrati på europeisk nivå som framförs i ReK:s yttrande av den 13 oktober 2015 är fortfarande fullt giltiga.

⁽²⁾ Reaching out to EU citizens: A new opportunity "About us, with us, for us", en rapport av Luc Van den Brande, särskild rådgivare till Europeiska kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker, oktober 2017.

Den nya förordningen om det europeiska medborgarinitiativet

13. I sitt yttrande från 2015 framhöll ReK att det europeiska medborgarinitiativet i sin nuvarande form inte främjar deltagandedemokratin, eftersom förfarandet och de olika bestämmelserna medför alltför många administrativa och tekniska begränsningar och hinder som avskräcker medborgarna från att delta i den demokratiska processen i EU. Det har dessutom visat sig att det nuvarande medborgarinitiativet inte är i stånd att låta medborgarna utöva inflytande över EU:s politiska dagordning och det politiska beslutsfattandet.

14. I linje med de synpunkter som redan framförts av Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska ombudsmannen anser ReK att den nya förordningen är ett viktigt steg i rätt riktning för att förbättra medborgarinitiativets förfaranden.

Förfarandemässiga och administrativa förbättringar i den nya förordningen

15. Kommittén välkomnar följande förfarandemässiga och administrativa förbättringar i den nya förordning som föreslås av kommissionen:

- Medborgare som lanserar ett initiativ är enskilda personer (organisatörer) men härnäst kan de skapa en enhet med status som juridisk person i syfte att begränsa organisatörernas straffrättsliga ansvar för bedrägeri och grov oaktsamhet.
- Perioden för insamling av namnunderskrifter ligger kvar på tolv månader, men initiativtagarna får efter registreringen ytterligare tre månader på sig för att själva avgöra när insamlingen av namnunderskrifter ska börja.
- En stödförklaring får undertecknas från och med 16 års ålder.
- Kravet på vilka personuppgifter som ska lämnas vid undertecknande av en stödförklaring har förenklats. Det kommer att bli möjligt för alla EU-medborgare att förklara sitt stöd på grund av sin nationalitet, oavsett sin bostadsort. Kommissionen föreslår ett val mellan två mallar för stödförklaringar. (För närvarande använder medlemsstaterna 13 olika mallar.)
- Ett antal förbättringar införs i registreringsförfarandet, inbegripet möjligheten att registrera delar av initiativ, så att inte hela initiativet förkastas för att det inte kan godtas, där kommissionen bara registrerar den del som kan godtas.
- En samarbetsplattform för medborgarinitiativet via internet, som tillhandahåller ett forum för diskussion, rådgivning och stöd till organisatörerna, kommer att inrättas.
- Ett centralt system för insamling via internet kommer att inrättas och skötas av kommissionen i syfte att underlätta insamlingen och katalogiseringen av stödförklaringar samt de nationella myndigheternas kontroll av dessa förklaringar. Kommissionen kommer att utveckla och stå som värd för detta system samt tillhandahålla det kostnadsfritt.
- Efter registreringen av ett medborgarinitiativ kommer kommissionen att erbjuda översättning till alla EU-språk och informera alla övriga EU-institutioner och EU-organ om det nya europeiska medborgarinitiativet.
- Kommissionen ger stöd till (potentiella) organisatörer av ett medborgarinitiativ (medlemsstaterna uppmanas att inrätta en eller flera kontaktpunkter för medborgarinitiativet).
- Kommissionen kommer att anordna informations- och kommunikationsaktiviteter med koppling till det europeiska medborgarinitiativet.

Det finns fortfarande ingen politisk strategi

16. Trots ovan nämnda förslag och åtgärder, som tagits med i den nya förordningen i syfte att förbättra förfarandet i samband med de europeiska medborgarinitiativen och undanröja många hinder, kvarstår dock intrycket att kommissionen inte har en tillräckligt öppen utan en alltför defensiv inställning. Detta kommer framför allt till uttryck i medborgarinitiativets mer politiska aspekter.

- Deltagandedemokratin är särskilt viktig för att återställa och förbättra förtroendet för EU-projektet. Därför måste det europeiska medborgarinitiativet betraktas som ett gränsöverskridande instrument för att låta medborgarna delta i den europeiska demokratin och ge dem en röst i EU-politiken: ett europeiskt offentligt forum för debatt mellan medborgarna och de politiska beslutsfattarna. Den nya förordningen är inte en tillräcklig början på detta.
- Den intressekonflikt som för närvarande finns inom kommissionen är till allvarlig skada för medborgarinitiativets förmåga att främja allmänhetens deltagande och förtroende: Kommissionen ska samtidigt vara en viktig informationsförmedlare och stödstruktur för medborgarinitiativen, vara den främsta "mottagaren" av medborgarinitiativ och besluta om huruvida initiativen ska registreras och godtas.
- Denna nya förordning är ingen lösning på den intressekonflikt som finns inom kommissionen, som agerar som 1) främsta informationsförmedlare, 2) stödstruktur för medborgarinitiativ, 3) den myndighet som organisatorerna ska rapportera till och registrera sig hos, 4) den myndighet som avgör huruvida ett initiativ får registreras eller inte, och 5) det organ som ska följa upp ett framgångsrikt europeiskt medborgarinitiativ. Om man inte löser denna intressekonflikt så kommer detta varaktigt att skada det europeiska medborgarinitiativets effektivitet och legitimitet. I sitt yttrande från 2015 föreslog ReK därför att man skulle inrätta en opartisk tillfällig kommitté bestående av experter, forskare och jurister som skulle få i uppdrag att undersöka godtagbarhetskriterierna som ett slags "de visas råd" eller "intressebevakning för europeiska medborgare".
- Kommissionen begränsar de europeiska medborgarinitiativen till de frågor som faller inom kommissionens behörighetsområde och som kan ge upphov till en unionsrättsakt inom ramen för fördragen. Kommissionen lyckas inte lösgöra sig från det formalistiska förhållningssättet och skapar inte tillräcklig klarhet i fråga om de kriterier som ska fastställas. Detta kan ge upphov till godtyckliga bedömningar och riskerar att kväsa den öppna och transparenta politiska debatten.
- Kommissionen har inte heller lagt fram något förslag som skulle tillmötesgå önskan om att godta medborgarinitiativ som syftar till en ändring av EU-fördragen.
- Det skulle ha varit lämpligt att hänvisa till medborgerliga rättigheter och skyldigheter och till subsidiaritetsprincipen i godtagbarhetskriterierna.
- Det finns vissa medborgarinitiativ som föreslår ett viktigt tema men som inte lyckats samla in en miljon namnunderskrifter eller minimiantalet för vissa länder. I dag avskrivs dessa europeiska medborgarinitiativ. I de fall där ett stort antal underskrifter har samlats in bör kommissionen dock ta fram lämpliga lösningar så att det potentiella politiska budskapet och mobiliseringen kring det inte går förlorat.
- Kommissionen bör redogöra för sina politiska beslut för allmänheten på ett detaljerat och öppet sätt i sitt formella svar på ett medborgarinitiativ som har fått mer än en miljon underskrifter. En politiskt stark uppföljning bör säkerställas.
- Europaparlamentet har en omistlig roll att spela när det handlar om att inleda den offentliga politiska debatten med medborgarna, bl.a. genom de utfrågningar som planeras. Parlamentet bör dessutom stå som garant för en politisk uppföljning av framgångsrika europeiska medborgarinitiativ och för att det politiska budskapet hos medborgarinitiativ som inte lyckats samla in tillräckligt många namnunderskrifter inte går förlorat.
- Man bör på allvar överväga möjligheterna till en mer strukturerad, långsiktig uppföljning av Europaparlamentets utfrågningar genom att skapa möjligheter för medborgarna att granska de åtgärder som vidtagits avseende ett framgångsrikt medborgarinitiativ och fortsätta diskussionerna om frågan. Man bör överväga en formell andra utfrågning som anordnas av Europaparlamentet och där även förespråkarna för medborgarinitiativet deltar, efter offentliggörandet av kommissionens svar på ett medborgarinitiativ, i syfte att skapa utrymme för ytterligare debatt mellan alla berörda parter.

Öka allmänhetens medvetenhet och kunskaper om det europeiska medborgarinitiativet

17. Det är viktigt att allmänheten är medveten om det europeiska medborgarinitiativet. I detta syfte bör informations- och reklamkampanjer organiseras som gör medborgarinitiativet bättre känt i medierna och bland allmänheten.

18. Det europeiska medborgarinitiativet skulle kunna bli ett effektivt verktyg för demokratiskt deltagande. Kommissionen och medlemsstaterna bör därför maximera sina insatser för att informera om detta instrument i syfte att göra så många européer som möjligt uppmärksamma på att det existerar samt uppmuntra till aktivt deltagande i det.

ReK:s och de lokala och regionala myndigheternas bidrag

19. Kommissionen bör också uppmuntra och stödja lokala och regionala valda företrädare så att dessa kan ta täten i arbetet med att informera medborgarna om medborgarinitiativet.

20. Det europeiska medborgarinitiativet erbjuder EU-medborgarna ett instrument som gör det möjligt för dem att delta aktivt i EU-politiken. Europeiska regionkommittén erkänner sin egen roll och sitt eget ansvar och påminner i detta sammanhang om ReK:s presidiums beslut ⁽³⁾ om ReK:s deltagande i europeiska medborgarinitiativ. Vi upprepar vårt åtagande om att stödja medborgarinitiativ som faller inom vår kommittés politiska behörighetsområde och som anses vara politiskt relevanta, exempelvis stöd till kommissionen i dess granskning av förslag till medborgarinitiativ ur ett perspektiv som beaktar förslagens lokala/regionala relevans och subsidiariteten; anordnande av evenemang kopplade till initiativen; stöd till decentraliserade kommunikationsinsatser om medborgarinitiativ; om så är lämpligt, initiativyttranden om ämnet för medborgarinitiativ; aktivt deltagande i Europaparlamentets utfrågningar och den politiska uppföljningen; stöd vid genomförandet av framgångsrika medborgarinitiativ samt, om så är lämpligt, den lagstiftning som de ger upphov till.

Bryssel den 23 mars 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽³⁾ 144:e sammanträdet i Regionkommitténs presidium, 10 april 2013, punkt 8 – CDR1335-2013_11_00_TRA_NB-pt 8.